

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı : 17975
Tarih : 01.07.2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Küçük ve Orta ölçekli tarımsal üreticilerin, tarımsal faaliyetlerini sürdürmek için kamu bankaları, özel bankalar ve Tarım Kredi Kooperatiflerinden aldıkları borçların kamu borcu olarak devletçe üstlenilmesine ilişkin kanun teklifim gerekçesi ile ekte sunulmuştur.

Gereğini yapılmasını arz ederim. 01.07.2021

Dr. Rıdvan Turan

Mersin Milletvekili

TARIMSAL ÜRETİCİ BORÇLARININ KAMU BORCU OLARAK ÜSTLENİLMESİ HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

GENEL GEREKÇE

Türkiye’de tarımsal üretim çok boyutlu sorunlar yaşamaktadır. Girdi fiyatlarının artışı, üreticilerin örgütsüzlüğü, piyasanın belirleyiciliği, tarımsal KİT’lerin tasfiyesi gibi yıllara yayılan sorunlar, neticede üreticinin üretimden kopmasına, üretime yine de devam edenlerin ise her gün daha fazla borçlanmasına, giderek tarım alanlarının terk edilmesine, tarım ürünleri ithalatının artmasına, gıda enflasyonuna, açlığın ve yoksulluğun boyutlanmasına sebep olmuştur.

Bütün bu sorunlar, ekonomik kriz ve Kovid-19 Pandemisi’nin prizmasından kırılarak çoğalmakta ve ekonomik, sosyal sonuçlar üretmektedir. Bu ekonomik ve sosyal sonuçların en önemlilerinden biri hiç kuşkusuz artan çiftçi borçlarıdır.

TBMM BAŞKANLIĞI		
Tali Komisyon	-Ticm, Orman ve Koyışken	
Esas Komisyon	Plan ve Bütçe	
Tarih :	01 Temmuz 2021	Esas No: 2/3728

TBMM KANUNLAR ve KARARLAR BŞK.LİĞİ	
01 Temmuz 2021	
Numara:	

TBMM GENEL BAŞKAN	
01 Temmuz 2021	
836778	

Devlet desteklerinin zamanında verilmemesi, verilen kısmının ise çoktan enflasyon altında yok olması, desteklerin yeterli olmaması, çiftçiyi üretim için kredi aramaya mecbur bırakmaktadır. Böylece üretici, kamu ve özel bankalar ile Tarım Kredi Kooperatiflerinden kredi aramak zorunda kalmaktadır. Üreticiye kredi sağlamak amacıyla kurulmuş olan Ziraat Bankası'nın, Demirören'e Doğan Medya'yı alması için 750 milyon dolarlık kredi verdiği ve geri ödenmesi için de kılını kıpırdatmadığı hatırlanırsa, adı geçen kamu bankasının tarım hariç her işle iştigal ettiği kolaylıkla söylenebilir. Milyonlarca dolar kredinin arkasına düşmeyen kamu finans kuruluşları üreticinin cüzi borçlarının ödenemediği koşullarda icra takiplerini vakit geçirmeksizin başlatmakta ve ne yazık ki üreticinin toprak, traktör ve diğer tarımsal üretim araçlarına el koymaktadır. Üretim aracı elinden alınmış köylü bu sebeple üretim yapamamakta, üretim yapamayınca gelir elde edememekte ve borcunu ödeme olanaklarını tamamen kaybetmektedir.

Geçtiğimiz aylarda çiftçi borçlarının yapılandırılmasına dair çıkarılan kanunun da meseleyi çözmekten uzak olduğu açıktır. Borçları 3 yıl vade ile yapılandırmak için yüzde otuzunun peşin ödenmesinin ve yapılandırma için de yüzde 12-18 faiz uygulanmasının öngörülmesi üreticinin yaşadığı vahametini anlaşılmadığının ya da anlaşılmak istenmediğinin açık kanıtıdır. Üreticinin bu koşulları yerine getirmesi olanaksızdır. Sermayeye verdiği milyon dolarların hesabını soramayanlar, adeta hıncını küçük ve orta ölçekli üreticiden almaktadırlar.

2002 yılında 2,5 milyar TL olan çiftçi borcu, Şubat 2021'de ortalama 55 kat artarak yaklaşık 137 milyar TL olmuştur. Şimdi ise 160 milyar TL'yi geçmiş durumdadır. 2019 Haziran'da bir önceki yılın aynı ayına göre yüzde 54,8 artarak 4,3 milyar TL'ye 2021 yılında ise 6 milyar TL'ye yükselmiştir.

Üretici borçları artarken, üretici sayısında da hızlı bir azalma görülmektedir. Buna göre 2019 yılında Çiftçi Kayıt Sistemi'ne (ÇKS) kayıtlı çiftçi sayısı 2 milyon 83 bin iken, 2020 Ağustos ayında ÇKS'ye kayıtlı çiftçi sayısı 1 milyon 803 bine düşmüştür. Bir yıl içerisinde yaklaşık 300 bin çiftçi toprağını terk etmiştir.

Türkiye'de tarımsal üreticilerin yaklaşık %90'ı özel ve kamu bankalarına borçlu durumdadır. Kamu bankaları ve Tarım Kredi Kooperatiflerine borcunu ödeyemeyen üreticiler özel bankalardan yüksek faizli aldıkları kredilerle borçlarını ödemek zorunda kalmaktadır. Özel bankalardan kredi almak isteyen tarımsal üreticilerin arazileri ipotek altına alınmaktadır. Üreticiler, borçlarını ödeyemedikleri durumda tek geçim kaynağı olan toprakları özel bankalar

tarafından haczedilmektedir. Hatta borçlu üreticilere bankalar borç vermediği zamanlarda üreticiler, tefecilerden yüksek faizle aldığı parayla borcunu ödeme yoluna başvurmaktadır.

Böylesi bir tabloda ekim alanları da her geçen gün azalmaktadır. 2004-2020 yılları arasında Türkiye'deki ekili tarım arazileri yaklaşık 24 milyon hektardan 19,5 milyon hektara gerileyerek ekim alanlarında toplamda %18'lik azalma olmuştur.

Borçların ödenememesinin doğal sonucu olarak Türkiye adım adım gıda egemenliğini kaybetmektedir. Üreticinin ne üreteceğine, nasıl üreteceğine, hangi girdileri kullanacağına karar vermesinde "kamusal yarar" faktörü yerini piyasanın bir başka ifadeyle uluslararası tarım ve finans tekellerinin yararı almaktadır. Gıda güvencesi yok olmaktadır. Tüm halkımıza yetecek, ulaşılabilir, yeterli miktarda ve kaliteli gıdaya ulaşmak hayal olmaktadır.

Uygulamalar göstermektedir ki, borçların faizlerinin silinmesi, ötelenmesi ve yeniden yapılandırılması gibi politikalar sorunları çözmemiştir. Bu sebeple küçük ve orta ölçekli tarımsal üreticilerin borçlarının kamu borcu olarak devlet tarafından üstlenilmesi en kesin çözüm olacaktır. Üretici borçlarının bir defaya mahsus olarak kamu borcu olarak üstlenilmesi üreticileri büyük bir yükten kurtaracak ve üretime teşvik edecektir. Ayrıca son yirmi yılda atıl kalan tarım arazilerinin yeniden ekilmesinin önü açılacaktır. Tarımsal üretici borçlarının ödenmesi sadece üreticilere fayda sağlayacak bir adım olmayacak aynı zamanda bir bütün olarak Türkiye tarımına büyük faydalar sağlayacaktır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1: Finans kuruluşlarına borcu olan küçük ve orta ölçekli üreticilerin borçlarının devlet tarafından kamu borcu olarak üstlenilmesi öngörülmektedir.

Madde 2: Ölçeklerin belirlenmesi için, ortak tespit komisyonu kurularak üreticilerin küçük, orta ve büyük tarımsal üreticiler olarak tasnif edilmesini öngörmektedir.

Madde 3: 10 yıl geriye doğru finans kuruluşlarınca haczedilmiş üretim araçlarının, eğer satılmış ise de piyasa değerlerinin hacizden evvelki sahiplerine iade edilmesi öngörülmektedir.

Madde 4: Bu madde yürürlük maddesidir

Madde 5: Bu madde yürütme maddesidir.

TARIMSAL ÜRETİCİ BORÇLARININ KAMU BORCU OLARAK ÜSTLENİLMESİ HAKKINDA KANUN TEKLİFİ

A) Kapsam: Bu kanun finans kuruluşlarına borcu olan küçük ve orta ölçekli üretim yapan gerçek veya tüzel kişileri kapsar.

B) Tanımlar:

Üretici: bitki ve hayvan üreticiliği yapan, balıkçılık, kanatlı hayvan üreticiliği, Tıbbi ve Aromatik bitki üreticiliği dahil gerçek veya tüzel kişiliği

Küçük ölçekli tarımsal üretici: Tarım ve Orman Bakanlığı ve Maliye bakanlığınca üreticilerin ticari hacmini belirlemek için kurulacak ortak tespit komisyonunca “küçük” olarak tespit edilen tarımsal gerçek veya tüzel kişi

Orta ölçekli tarımsal üretici: Tarım ve Orman Bakanlığı ve Maliye bakanlığınca üreticilerin ticari hacmini belirlemek için kurulacak ortak tespit komisyonunca “orta” olarak tespit edilen tarımsal gerçek veya tüzel kişi

Finans kuruluşları: Tarım Kredi Kooperatifleri dahil tüm kamu ve özel bankalar ve kredi kuruluşlarını tarif eder

Madde 1: Finans kuruluşlarına borcu olan küçük ve orta ölçekli üreticilerin borcu bir defaya mahsus olmak üzere devlet tarafından kamu borcu olarak üstlenilir.

Madde 2: Ölçeklerin belirlenmesi için, Tarım ve Orman Bakanlığı ve Maliye Bakanlığınca üreticilerin ticari hacmini belirlemek için ortak tespit komisyonu kurulur. Tüm üreticileri, üretim hacimleri, toprak büyüklükleri, canlı hayvan sayısı dikkate alınarak küçük, orta ve büyük tarımsal üreticiler olarak belirler.

Madde 3: Kanun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren 10 yıl geriye doğru finans kuruluşlarınca haczedilmiş üretim araçları, satılmış ise de piyasa değerleri hacizden evvelki sahiplerine iade edilir.

Madde 4: Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Madde 5: Bu Kanun hükümlerini Cumhurbaşkanı yürütür.